

PEDAGOGISK ÅRSPLAN FOR REINSVOLL BARNEHAGE 2025/ 2026

"Alle barn har gnist i seg, alt vi trenger er å tenne den"

Reinsvoll Barnehage skal være et godt og trygt sted å være, hvor barna skal få oppleve:

Raushet

Anerkjennelse

Vennskap

Glede og humor

Reinsvoll Barnehage SA
Einervegen 5
2840 Reinsvoll
Tlf: 61 14 41 20/ 97 15 09 08
E-post: post@reinsvollbarnehage.no
Hjemmeside: <http://reinsvoll.barnehage.no>

Barnehagene i Vestre Toten kommune. Til barnets beste - alltid!

Velkommen til et nytt barnehageår!

Vi gleder oss til å ta fatt på et nytt og spennende barnehageår i Vestre Toten kommune!

I vår kommune er det 560 barn som har barnehageplass, fordelt på 11 kommunale og private barnehager. Vi samarbeider godt på tvers av barnehagene for å sikre at alle barn i kommunen får et trygt og godt barnehagetilbud med høy kvalitet.

I barnehagene våre jobber vi ut fra felles verdigrunnlag. Verdiene **trygghet, respekt, inkludering og mestring** er viktige for oss og skal prege alt vi gjør i hverdagen.

Barnekonvensjonen står i sentrum for arbeidet vårt, og vi har fokus på å skape et godt miljø der alle barn kan trives, leke og utvikle seg.

Vi vet at dere foreldre er de viktigste personene i barnas liv. Barn trenger trygge, varme voksne som ser dem, setter grenser med kjærlighet og støtter dem i å utvikle seg til robuste og selvstendige mennesker. I barnehagen ønsker vi å være en forlengelse av hjemmet – og vi vet at et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage er avgjørende for barnas trivsel og utvikling.

Barnehageloven og rammeplanen gir oss føringer på innholdet i arbeidet. Vi legger vekt på at omsorg, lek, læring og danning henger sammen og er like viktige deler av barnas hverdag.

I Vestre Toten har vi de siste årene hatt særlig fokus på **lekens betydning**. Vi vet at lek er grunnleggende for barns trivsel, vennskap og læring. Derfor jobber vi aktivt for at alle barn skal få oppleve gleden ved lek i et stimulerende og trygt miljø, sammen med trygge voksne.

Personalets relasjonskompetanse er nøkkelen til at barna skal trives. Derfor samarbeider vi med Universitetet i Innlandet for å heve personalets kompetanse – blant annet om hvordan vi skaper gode leke- og læringsmiljøer og er til stede som trygge og støttende voksne.

Barndommen er viktig – her og nå! I samarbeid med dere foreldre skal vi skape trygge, innholdsrike og gode barnehagedager for hvert enkelt barn. Vi gleder oss til et år preget av godt samarbeid, nære relasjoner og masse lek og glede – **til barnas beste, alltid!** ♥

Lykke til med et nytt barnehageår

Med vennlig hilsen

Malin Iversen

Barnehagesjef

TIL BARNETS BESTE - ALLTID

- Alle barn skal få oppleve lek, glede og fellesskap i våre barnehager
- Alle barn skal oppleve følelsen av mestring i barnehagehverdagen
- Alle barn skal føle seg like mye verdt og få mulighet til å medvirke
- Alle barn skal erfare og utvikle gode relasjoner til andre barn og voksne
- Sammen skaper vi et trygt og inkluderende barnehagemiljø med vekt på lek, omsorg, danning og læring

MESTRING
INKLUDERING
RESPEKT
TRYGGHET

BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN KOMMUNE

VELKOMMEN TIL ET NYTT BARNEHAGEÅR I REINSVOLL BARNEHAGE!

Her er den pedagogiske årsplanen for Reinsvoll barnehage 2025-2026. Årsplanen beskriver det pedagogiske arbeidet som vil foregå i barnehagen vår dette barnehageåret, og er et viktig arbeidsredskap for personalet i barnehagen. Årsplanen bygger på bestemmelser i Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager.

Ifølge rammeplanen skal barnehagen gi barn grunnleggende kunnskaper på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Til slutt i årsplanen finner dere planer for hvordan «småbarn» (Nøtteliten og Knerten) og «storbarn» (Klatremus og Marihøna) skal arbeide med barnehagens satsningsområde og rammeplanens 7 fagområder dette barnehageåret. Planen viser at det er progresjon i valg av pedagogisk innhold og arbeidsmåter fra småbarn til storbarn.

Vi har i tillegg en informasjonsbrosjyre til dere foreldre, der det står en del viktig informasjon og opplysninger om vår barnehage.

Jeg håper at «nye» og «gamle» foreldre, barn og ansatte vil trives i vår barnehage, og jeg ser frem til et godt samarbeid med dere alle!

Med vennlig hilsen Helen Bjørdal, daglig leder

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD:

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven, rammeplan for barnehager og på internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, blant annet konvensjon om urbefolkning og FN's barnekonvensjon.

LOV OM BARNEHAGER

Lov om barnehager ble fastsatt i 2005 og bestemmelsene i loven gir forpliktelser som barnehagen skal innfri gjennom sitt samfunnsmandat. Nedenfor gjengis §1 og §2, som sier noe om formål og innhold i barnehagen.

§ 1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2 Barnehagens innhold:

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER:

Rammeplan for barnehagen er en forskrift til barnehageloven og gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarn og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeid med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Hvordan vi i Reinsvoll barnehage jobber med disse ulike områdene gjøres rede for videre i årsplanen fortløpende.

I tillegg er barns medvirkning, samt rammeplanens 7 fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø.

Rammeplanens 7 fagområder er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Se planene bakerst i årsplanen om hvordan «småbarn» og «storbarn» skal arbeide med de 7 fagområdene.

DANNING:

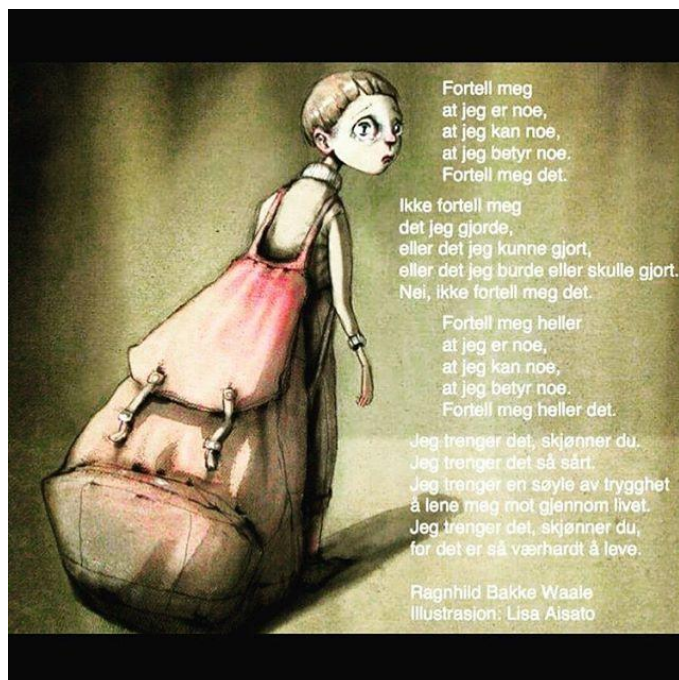
Barnets dannelsesprosess skjer i samspill og lek med andre barn og voksne i inkluderende og trygge omgivelser. Danning er en livslang prosess og handler blant annet om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning er et relativt nytt begrep i barnehagesammenheng og erstatter begrepet «oppdragelse». Forskjellen på danning og oppdragelse ligger i barnets mulighet til å medvirke og være en aktiv deltaker i sitt eget liv og dannelsesprosess.

Rammeplan for barnehager sier blant annet: «Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap». Videre sier Rammeplanen at «barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet» (Rammeplan, s. 21).

Vi i Reinsvoll barnehage ser på danning som det viktigste formålet i å oppfylle vårt samfunnsmandat. Vi jobber hver dag med å legge til rette for at barna skal utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evnen til å yte motstand og handlingskompetanse. Dette gjør vi gjennom samspill, dialog, lek og utforskning i barnehagehverdagen.

For at barnets dannelsesprosess skal utvikles i tråd med Rammeplan for barnehager, skal personalet i Reinsvoll barnehage blant annet:

- legge til rette for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement, og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

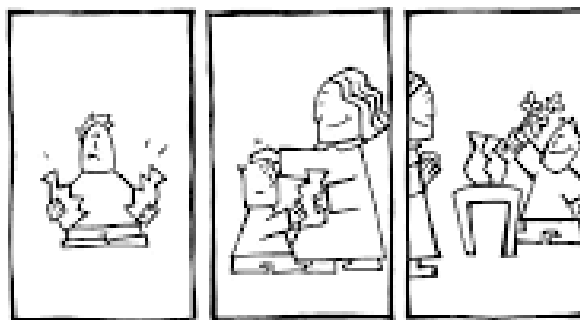
OMSORG:

Omsorg er en rettighet barn har i tråd med FNs barnekonvensjon. Gjennom barnehagens samfunnsmandat har personalet ansvar for å ivareta og fremme barnas behov for omsorg. Rammeplan for barnehager sier; «Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Rammeplan, s. 19).

Hvert barn er unikt og har derfor ulike behov for omsorg. For å sikre at alle barn blir møtt med omsorg, skal personalet i Reinsvoll barnehage:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behovet for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse, og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhøre for barns ulike uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til å selv kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillitt til seg selv og andre

«De vennlige ord som sies i dag kan bære frukt i morgen» (Mahatma Gandhi)

ingen 2011

LEK:

Barns rett til å leke er nedfelt i FNs barnekonvensjon, art. 31. Leken er et kjerneområde i barnehagepedagogikken og er den naturlige samværs- og uttrykksformen til barn i barnehagealder. Leken har verdi i seg selv og Rammeplan for barnehager sier at: «Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes» (Rammeplanen s. 20). I leken har barna det gøy, nettopp fordi det er gøy å leke! Det skapes og opprettholdes vennskap, barnas opplevelser og erfaringer bearbeides, og leken er en utrolig viktig arena for å tilegne seg sosial og språklig kompetanse.

Rammeplanen sier også at det «å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek—alene og sammen med andre». Det er viktig og nødvendig for en god utvikling at barn får medvirke og oppleve at det man mener og tenker får virkning i leken og i barnehagehverdagen ellers.

Leken har derfor en sentral plass i barnas hverdag og i tilretteleggingen av det pedagogiske arbeidet i Reinsvoll barnehage. For å få til dette er det viktig at personalet:

- legger til rette for barns medvirkning i egen lek og hverdag
- legger til rette for lekemiljøer som inspirerer til barns lek og medvirkning
- har kompetanse på barns lek og sin egen rolle i forhold til barns lek
- legger til rette for og inspirere til ulike typer lek, både inne og ute.
- fremmer et inkluderende miljø der alle barna kan delta og erfare glede i lek
- observerer, veileder, støtter, deltar i og beriker leken på barnas premisser
- aktivt bidrar til inkludering og at alle barn kommer inn i lek
- er bevisst på og vurderer egen rolle og deltakelse i barnas lek
- veileder og støtter barna dersom leken medfører uheldige samspillmønstre

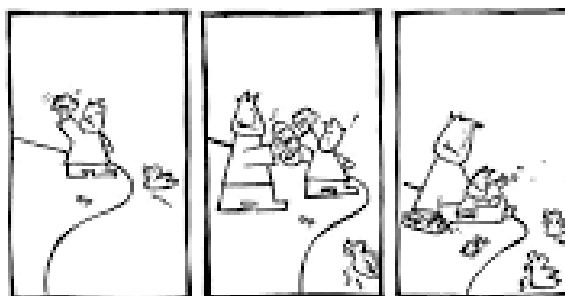
LÆRING:

Rammeplan for barnehager sier: «I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre» (Rammeplan, s. 22). I Reinsvoll barnehage er vi opptatt av å ha et helhetlig læringssyn, hvor omsorg og lek, læring og danning ses i sammenheng. Vi mener at læring foregår i alle situasjoner, og vi er opptatt av å stimulere og anerkjenne barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær.

I vår barnehage skal barna få medvirke i sine læringsprosesser. De voksne er viktige rollemodeller og veiledere i barns læring, og vi er opptatt av at personalet blant annet skal:

- gi barn en meningsfull barnehagehverdag med mestringsopplevelser
- skape undring og refleksjon sammen med barna og være god veiledere og samtalepartnere som skaper forståelse for barna
- vise interesse og oppmerksomhet for det barna er engasjert i, og interesserer seg for å legge til rette for at læring skjer i ulike situasjoner og aktiviteter.
- støtte barnas initiativ, nysgjerrighet, kreativitet og læringslyst, samt ha en viktig rolle for barnet i å utvikle tiltro til egne evner
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barns erfaringer, sørge for progresjon og sørge for at alle barn får rike og varierte opplevelser og utfordringer.

«Barn trenger forbilder mer enn kritikk»
(Joseph Joubert)

Joseph 2011

VENNSKAP OG OPPLEVELSER (SOSIAL KOMPETANSE):

Sosial kompetanse handler om å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner, og er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Den sosiale kompetansen utvikles gjennom sosialt samspill, og omfatter tilegnelse av ulike ferdigheter, kunnskaper, verdier og holdninger hos den enkelte i møte med andre.

Barnehagen er for de fleste barn den første sosiale arenaen utenfor sin egen familie. Rammeplanen sier: «I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne» (Rammeplan, s. 22). Vi i Reinsvoll barnehage er opptatt av at alle barn skal oppleve å kunne være seg selv og kjenne på at det er godt og trygt å være en del av fellesskapet i barnehagen. Dette fordrer at de voksne støtter og veileder barna, og er gode rollemodeller med verdier og holdninger som er i tråd med samfunnsmandatet.

For å oppnå dette skal personalet i vår barnehage blant annet:

- være oppmerksomme på barns ulike uttrykksformer og støtte barns initiativ til samspill
- bidra til at alle barn kan få leke med andre, oppleve vennskap og undre seg sammen med barna om hva det vil si å være en venn
- veilede og støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- støtte og veilede barna i å kunne ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, ekskludering, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre

SPRÅK:

Språket hos et barn utvikles enormt i småbarnsalder. Barnehagen er en arena hvor barn skal få mulighet til å være språklig aktive og få erfaring av å bruke språket sitt for å kommunisere og samhandle med andre barn og voksne.

Rammeplan for barnehager sier: «Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnas utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening» (Rammeplan, s. 23).

For å støtte barns språkutvikling, skal personalet:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler ut fra barnets måte å uttrykke seg på
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norskkompetanse

BARNEHAGENS VISJON:

Personalet i barnehagen har utarbeidet en felles visjon for vårt arbeid med barn:

”Alle barn har gnist i seg, alt vi trenger er å tenne den”

BARNEHAGENS HOVEDMÅL (VERDIGRUNNLAG):

I tillegg til visjonen har personalet i fellesskap kommet frem til en hovedmålsetning for barnehagen. Gjennom hele barnehageåret jobber vi med disse verdiene og vi håper at alle barn, foreldre og ansatte merker at dette er vårt hovedmål/verdigrunnlag:

Reinsvoll Barnehage skal være et godt og trygt sted å være, hvor barna skal få oppleve:

Raushet

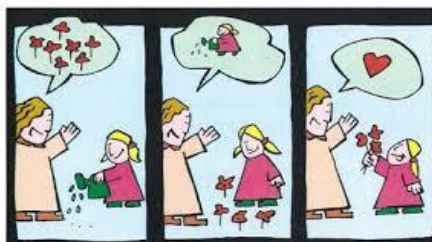
Anerkjennelse

Vennskap

Glede og humor

For å nå vårt hovedmål er personalet i barnehagen blant annet opptatt av å:

- være tilstedeværende, engasjerte og trygge i møte med barna
- være omsorgsfulle og møte barna ut fra deres behov
- delta i, veilede, støtte og legge til rette for barns lek
- vise interesse for barna og det de er opptatt av og interessert i
- samarbeide godt med foreldre/foresatte, med fokus på barns beste
- spre glede og humor i hverdagen
- skape tydelige rammer, tillit, forutsigbarhet og trygghet i barnas hverdag
- prioritere tiden til det barna har behov for
- se, lytte og forstå barnas ulike uttrykksmåter (verbale og non-verbale)
- være gode rollemodeller, med verdier og holdninger barnehagen står for
- legge til rette for barns medvirkning i egen hverdag
- møte alle barn på en likeverdig og respektfull måte
- være en venn, en barna stoler på og gleder seg å være i samspill med

De ansattes definisjon på hva de legger i ordene **RAUSHET**, **ANERKJENNELSE**, **VENNSKAP** og **GLEDE OG HUMOR**:

I tråd med Berit Bae (professor emerita i barnehagepedagogikk ved OsloMet) sitt syn på barn, så er vi i Reinsvoll barnehage opptatt av å se på barn som subjekter helt fra begynnelsen av livet, og ikke som objekter som skal påvirkes og formes.

Spedbarn kommer til verden som relasjonsorienterte og meningsskapende helt fra fødselen av. For å komme inn i konstruktive dialoger og samhandlingsmønstre forutsettes det at omsorgspersonene rundt dem er i stand til å se og tolke deres kroppslige og nonverbale kommunikasjonssignaler.

Å møte den andre som subjekt innebærer blant annet å anerkjenne individets rettigheter i forhold til egen opplevelsesverden, og å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser.

Det å behandle barn som subjekt – med respekt for deres opplevelsesverden- blir meget viktig ikke bare for å styrke barnets selvfølelse og mentale helse, men også for å unngå ekskludering, mobbing og utvikling av voldstendenser.

Denne tenkningen og syn på barn er i tråd med moderne menneskerettighetssynspunkter (FNs barnekonvensjon).

REINSVOLL BARNEHAGES SATSINGSOMRÅDE 2025-2026:

Vi har siden 2018 jobbet med utviklingsarbeid for å sikre at vi innfrir rammeplanens krav om å være en lærende organisasjon.

Vi startet med et utviklingsarbeid med tittelen:

"Hvordan kan vi sikre gode samspill med barn gjennom de voksnes bevissthet om seg selv og sin rolle?"

Dette utviklingsarbeidet inkluderte hele personalgruppen i vår barnehage. For å sikre at personalet i barnehagen møter barna med anerkjennelse og som subjekter, jobbet vi grundig med forståelsen av vår rolle som voksen i barnehagen.

Utviklingsarbeidet tok sikte på å øke personalets bevissthet som seg selv i samspill med barn, herunder evnen til å reflektere over seg selv og sin tilnærmingssmåte til barna. Vi har også jobbet med hvordan man som voksne skal møte barns motstand på en måte som ivaretar barnet som subjekt, samtidig som man tar ansvar og skaper trygge, forutsigbare og omsorgsfulle rammer som voksen i slike situasjoner.

Vi i Reinsvoll barnehage har valgt å fortsette og bygge videre på dette utviklingsarbeidet med fokus på **barns medvirkning** frem til dd.

Vi jobber med dette temaet som utviklingsarbeid (dvs. et tema vi ønsker å utvikle oss på).

Fokusområdene vi jobber med innenfor **barns medvirkning** er:

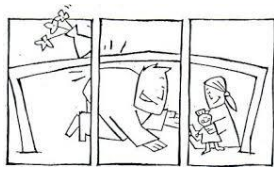
LEK, SPRÅK, INKLUDERING (mobbing) OG SAMSPILL.

Vi skal bruke praksisfortellinger i arbeidet med å styrke leken og det lekende samspillet. Som støtte i dette arbeidet, skal vi bruke Kari Pape sin bok «Lek og inkludering i barnehagen», (motvekt til utestengelse og mobbing) og Line Melvold sin bok «Barn er budbringere – en veiviser til psykisk helsefremmende barnehager».

Vi deltok i barnehageåret 2021-2022 på kurs med STYD/ Line Melvold med temaet lekemiljø og psykisk helsefremmende barnehager og derfor har vi hatt et spesielt fokus på lekemiljøet i barnehagen. Dette kommer vi til å ha fokus på også dette barnehageåret.

I 2022-2023 samarbeidet vi også med STYD hvor vi gjennomførte digitale forelesninger med temaene « Samarbeid til barnets beste» og « Barn og psykisk helse». Vi forberedte oss til øktene ved å lese faglitteratur og gjennomført refleksjonsoppgaver i ettertid.

Barns medvirkning og lekemiljø skal fortsatt være vårt hovedfokus i 2025-2026.

BARNES MEDVIRKNING:

Barns rett til medvirkning er nedfelt i Barnehagelovens §1, Grunnlovens §104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr 1. Rammeplan for barnehager sier følgende om medvirkning: «Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» (Rammeplan, s. 27).

Vi bygger vår forståelse av medvirkning blant annet på Berit Bae sin forståelse av begrepet. Hun sier at medvirkning kan forstås som å gjøre noe sammen som fører til noe; at man er med på å påvirke at noe skjer, og kjenner at egen deltakelse bidrar til endring. (Bae i Temahefte for medvirkning, 2006).

Ut fra denne forståelsen handler ikke barns medvirkning om at barna skal få bestemme alt som skjer, eller få lov til å gjøre akkurat som de vil. Barns medvirkning handler derimot om at barna blir tatt på alvor og får si sin mening i fellesskapet.

For at barns medvirkning skal få rom i barnehagen fordrer det voksne som:

- ser barna
- lytter til barna
- observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov
- bekrefter barnas følelser
- respekterer barna og lar dem få være den de vil og den de er
- legger til rette for den leken barna er opptatt av og interessert i
- ikke overlater barna et ansvar de ikke er rustet til å ta
- tar utgangspunkt i barns medvirkning i sin planlegging og vurdering av det pedagogiske innholdet i barnehagen
- påser at alle barna i barnehagen får innflytelse på det som skjer i hverdagen

Temaene vi kommer til å jobbe med under satsingsområdet **BARNES MEDVIRKNING** er som nevnt før:

LEK, SPRÅK, INKLUDERING OG SAMSPILL

Se planen bakerst i årsplanen om hvordan avdelingene skal arbeide med medvirkning dette barnehageåret.

LEK:

I rammeplan for barnehager står det i kapittel 3 at; "personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna"

I psykisk helsefremmende barnehager er leken den grunnleggende aktiviteten. Det krever en organisering og en struktur som prioriterer barns rett og mulighet til lek (ref. Line Melvold; «Med lek som kompass»).

Reinsvoll barnehagen/ de ansatte skal organisere og strukturere det pedagogiske arbeidet med utgangspunkt i barns rettigheter og fremme inkluderende miljø etter følgende kriterier:

1. Har kunnskaper om barns rett til lek, lekens betydning og lekens egenverdi i barns liv.
2. Organiserer dagen slik at barna kan sette i gang, styre og strukturere leken sin selv.
3. Skaper fysiske miljøer der kunnskapen om lek gjenspeiles.
4. Strukturerer rom, leker og materialer slik at det inviterer til lek.
5. Deltar i barns lek på en støttende og utforskende måte.
6. Har et tilgjengelig fagspråk knyttet til lekens betydning, lekemiljøer og materialer.

SPRÅK/ SPRÅKUTVIKLING:

Det å arbeide med barns språk er en sentral del av barnehagehverdagen.

Det vil ha grunnleggende betydning for barn både på kort og lang sikt å ha en god språkutvikling, da vi vet at språket er avgjørende for læring, kommunikasjon og i sosiale relasjoner.

Barn lærer best ved å være aktive deltagere enten det er gjennom lek, aktiviteter eller hverdagssamtaler. En av de viktigste språkressursene vi har i barnehagen er å være sammen, og snakke om felles opplevelser. Det kan være gjennom bøker, fortellinger, undring og de mange hverdagssamtalene.

For at vi skal skape gode språkmiljø i barnehagen må vi prioritere tid til samtale og ikke minst la barn få være aktive deltakere i samtaler. Noe som betyr at personalet må fortelle, lese, oppmuntre barna til å samtale om en bok, og fortelle historier selv. Barn som erfarer et aktivt språkmiljø i barnehagen gjennom blant annet fortelling, bøker, rim og regler vil bli inspirert til å bruke språket selv. Ikke minst vil det å lage gode lekemiljø ha betydning, steder der både barna, leken og språket får utfolde seg.

Om barnehagen skal utvikle seg til å bli en god og inkluderende språkarena vil det ha betydning at personalet blir godt kjent med barna og ta utgangspunkt i deres interesser og opplevelser. Det vil også være en selvfølge å skape gode relasjoner og gi barna mulighet til å medvirke der de blir sett og hørt i deres ytringer i språkarbeidet.

Målet er:

- Å tilrettelegge for godt språkmiljø
- Å la barna være aktive deltakere både i hverdagssamtaler og i aktiviteter
- Å bli kjent, lære av hverandre og samarbeide på tvers av barnehager og skole
- Å samarbeide om utvikling av barns språklige bevissthet
- Å legge et faglig fundament for å stimulere og videreutvikle barns nysgjerrighet og språklig bevissthet i barnehage og skole i Vestre Toten kommune

INKLUDERING (MOBBING) I BARNEHAGEN:

Alle barnehager skal jobbe for å sikre et inkluderende barnehagemiljø. 1. januar 2021 ble det innført en "mobbelov" i barnehagen. Departementet lovfester at barnehagene skal arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle barna, og for å forebygge tilfeller der barn opplever at det ikke er et trygt og godt barnehagemiljø.

De lovfester at barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, og at alle som arbeider i barnehagen skal gripe inn ved slike krenkelser. De lovfester også en aktivitetsplikt som skal sikre at barnehagen handler raskt og riktig når et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

En definisjon av mobbing som har blitt mye brukt i skolen er:

«En eller flere personer, gjentatte ganger over en viss tid, sier eller gjør vonde og ubehagelige ting mot noen som har vanskelig for å forvare seg» (Erling Roland)

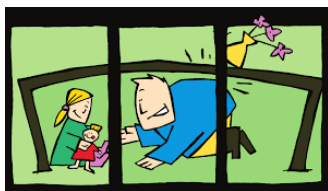
I forbindelse med forskningsprosjektet «Hele barnet, hele løpet (2015) utarbeidet Ingrid Lund og hennes kolleger en ny definisjon av mobbing:

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/ eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning»

Barns rett til å ha det trygt og godt er også forankret i Barnekonvensjonen, i barnehageloven og i rammeplanen.

Reinsvoll barnehage har laget en egen handlingsplan mot mobbing (se hjemmesiden til barnehagen) og Vestre Toten kommune sine barnehager – både kommunale og private- har laget en egen «Tiltaksplan for et trygt og godt barnehagemiljø» (se hjemmesiden til barnehagen).

https://vestre-toten.kommune.no/f/p1/ib1155ff2-ae44-4b02-8e3c-21de22d819f5/overordnet-plan_barnehagemiljo.pdf

ANDRE PLANER Å FORHOLDE SEG TIL:

Hver måned lager avdelingene månedsplaner og / eller ukeplaner som blir lagt ut på Kidplan og hjemmesiden. Noen avdelinger henger også opp månedsplanen synlig på avdelingen. Månedsplanen gir informasjon om avdelingens pedagogiske arbeid for den gjeldende måneden, for eksempel tema, turer, aktiviteter, bursdager o.l.

Klatremus og Marihøna utarbeider en felles plan for førskolen.

Planer for «småbarn» og «storbarn» om hvordan de skal jobbe med barnehagens satsningsområde og rammeplanens 7 fagområder (Bakerst i årsplanen).

Ved endringer som er viktig å vite for foreldre, gis det beskjed via info på ytterdør, telefon, e-post eller tavla/meldingsfunksjonen på Kidplan.

BARNEHAGENE I VESTRE TOTEN:

«Til barnets beste – alltid»

Vår visjon tar utgangspunkt i barnehageloven §1:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

I Vestre Toten har vi, sammen med innbyggerne i kommunen, utarbeidet verdier som skal prege arbeidet med barn og unge i vår kommune. Det er i hverdagens møter mellom de voksne og barna i barnehagen at verdiene blir realisert. De voksne skal arbeide for å fylle den rollen det innebærer å la barna erfare *Trygghet, Respekt, Inkludering* og *Mestring*.

Disse verdiene finner vi også igjen i barnehagelovens formålsparagraf. Den enkelte barnehage jobber med å synliggjøre hvordan disse verdiene gjenspeiles i barnehagens praksis.

Mål og satsingsområder

Mål- og satsingsområder er utarbeidet fra nasjonale sektormål og skaper sammenheng fra Stortinget via kommunestyret til den enkelte barnehageavdeling.

Våre satsingsområder er *Inkluderende praksis, Barnets stemme, Tidlig innsats* og *Organisasjonsutvikling*.

Systematisk arbeid med satsingsområdene handler om ledelse, både politisk, kommunalt og om barnehagens egen ledelse, om de ansattes praksis og hvordan dette virker inn på barnas utvikling.

Gjennom barnehagebasert kompetansetiltak skal de ansatte i fellesskap styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

Barnehagelederne har fått økt kompetanse i å analysere barnehagens pedagogiske praksis og kan da bedre vurdere behovet for kompetanseutvikling i egen virksomhet.

Formålet er:

- Sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet
- Sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse
- Videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærerens profesjonelle fellesskap.
- Styrer og pedagogisk leder er gitt et særlig ansvar for å iverksette og utvikle barnehagens praksis i tråd med oppdatert forskning og kunnskap.

Virkemidler:

For å skape en kultur for felles læring og kvalitetsutvikling må eier og ledelse iverksette og lede kollektive utviklings- og endringsprosesser.

Høyskolen i Innlandet har fått i oppdrag å hjelpe regionen (SØVN, Gjøvik og Gran) med å heve styrernes og pedagogens kompetanse i å analysere barnehagens pedagogiske praksis for å bli bedre i stand til å vurdere behov for kompetanseutvikling i egen virksomhet. Å øke analysekompetansen gjør at arbeidet i barnehagene ikke baseres på ureflekterte vaner og tradisjoner.

Resultat skal bli:

- Mer kunnskapsbasert og reflektert praksis
- Styrere som endringsledere for en ny barnehagekultur med endrede rolleforventninger.

Hensikten med kompetanseplanen er å synliggjøre sammenhengen mellom statlige føringer, fylkesmannens satsinger, kommunens mål, barnehagens satsingsområder og valgte kompetansetiltak for å imøtekomme overordnede mål og planer.

Språkplan for Vestre Toten kommune

Det er utarbeidet en felles «Språkplan» i samarbeid med andre tjenesteområder og omfatter helsestasjon, barnehage, skole, kultur med bibliotek og voksenopplæring.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Formålet med felles plan er å sikre felles praksis og godt grunnlag for videre språk og leseopplæring.

Å utvikle god språkkompetanse (literacy) er et grunnleggende behov for mennesket, en viktig forutsetning for å mestre egne liv, bli aktive medborgere, delta i demokratiske prosesser og å kunne bidra til en bærekraftig utvikling.

<https://vestre-toten.kommune.no/aktuelt-og-nyheter/se-kommunens-sprakplan.841.aspx>

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET:

BARNEHAGEN SOM LÆRENDE ORGANISASJON

Rammeplan for barnehagen sier; «Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes» (Rammeplan, s. 37). Det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal være i tråd med Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager. For at fordringer i disse styringsdokumentene skal innfris, må barnehagen være en lærende organisasjon.

En lærende organisasjon er en organisasjon som er i stadig utvikling, og som legger til rette for at personalet som helhet skal videreutvikle sin praksis i tråd med nyere forskning og teorier om barn og barns utvikling.

PLANLEGGING:

Planlegging er en viktig del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen og skal gi personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Gjennom planlegging synliggjør barnehagen sin fortolkning av barnehageloven og rammeplanen. Planleggingen skal være et utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagen som en lærende organisasjon. I Reinsvoll barnehage legger vi stor vekt på at all planlegging, alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, har barnets beste som grunnleggende hensyn.

DOKUMENTASJON:

Rammeplan for barnehager sier: «Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og videreutvikle den pedagogiske virksomheten» (Rammeplan, s. 39). Dokumentasjonen skal synliggjøre hvordan barnehagen og personalet fortolker og oppfyller fordringene i barnehageloven og rammeplanen. Ved å dokumentere det pedagogiske arbeidet, gis foreldre, lokalmiljø og kommunen som tilsynsmyndighet informasjon om hva barn opplever og erfarer i barnehagen.

En form for dokumentasjon som vi legger vekt på i Reinsvoll barnehage er det som kalles pedagogisk dokumentasjon. Ved å bruke dokumentasjon både som informasjon og som verktøy, forholder vi oss aktive til vår egen praksis og legger et viktig grunnlag for barnehagens videre utvikling som lærende organisasjon. Vi er opptatt av å sette spørsmålstegn ved og reflektere over vår egen praksis, slik at vi hele tiden er i utvikling. Vi dokumenter vårt pedagogiske arbeid med bl.a. praksisfortellinger, observasjoner, bilder og barnesamtaler.

Dokumentasjon knyttet til enkeltbarn kan nyttes i tilknytning til samarbeid med hjelpeinstanser utenfor barnehagen når dette skjer i samarbeid og forståelse med barnas foreldre/ foresatte. Denne typen dokumentasjon er underlagt taushetsplikten.

VURDERING:

Formålet med jevnlig vurdering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen, er å «sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (Rammeplan, s. 38). Dette gjøres gjennom å beskrive, analysere og fortolke det pedagogiske arbeidet ut fra barnehagens årsplan og andre planer, samt barnehageloven og rammeplanen.

Vi er opptatt av at hele personalet skal være med på refleksjoner i vurderingsarbeidet, og at faglige og etiske vurderinger er en viktig del av dette arbeidet. Dette er en viktig del av å videreutvikle barnehagen som en lærende organisasjon og for at personalet har mulighet for å lære av og videreutvikle sin egen praksis.

I Reinsvoll barnehage er vi også opptatt av å observere og vurdere barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling. V mener at kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring.

Hva skal vurderes:

Arbeidet med satsingsområdet **Barns medvirkning** for 2025/ 2026 :

Hensikten med vurderingen:

Finne ut hvor mye de ansatte har lært om temaet

Hvem skal delta i vurderingsarbeidet:

Ansatte.

Hvordan og når skal det vurderes:

De ansatte skal svare på spørsmål og skriftlig vurdering avdelingsvis.

Dette skal gjennomføres før sommerferien 2026.

PROGRESJON:

Rammeplan for barnehagen sier: «Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal få utvikle seg, lære og oppleve fremgang» (Rammeplan, s. 44). Progresjon skal oppleves i barnehagens innhold og gjennom at barnehagen legger til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Hos oss skal personalet

utvide og bygge videre på det barna interesserer seg for, og legge til rette for at barna skal få varierte erfaringer og opplevelser i barnehagen. Personalet skal også bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig ha noe å strekke seg etter.

I årsplanen har småbarnsavdelingene og storbarnsavdelingene kommet frem til hvordan de jobber med rammeplanens syv fagområder, samt hvordan de jobber med barnehagens satsningsområder. Der vil dere se progresjon som er lagt opp fra småbarn til storbarn og hva avdelingene legger vekt på for å møte kravet om progresjon i det pedagogiske arbeidet.

OVERGANGER:

NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Personalet skal sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Når barnet begynner i barnehagen vil det bli møtt av barnets primærkontakt. I den første tiden vil det være primærkontakten som har mest med barnet å gjøre, slik at det knyttes nære bånd mellom dem. Dette er viktig for at barnet skal føle seg trygg i de nye omgivelsene.

I mai/ juni måned har vi flere besøksdager hvor barn og foreldre kan komme på besøk for å bli kjent og trygg før oppstart.

I tillegg har vi et foreldremøte for helt nye foreldre i barnehagen i mai. Her får foreldrene informasjon om barnehagen og har muligheter for å spørre om ting de lurer på.

De første dagene ønsker vi at en av barnets foresatte er sammen med barnet og at barnet går kortere dager. Antall dager til innkjøring kan variere fra barn til barn.

OVERGANG INNAD I BARNEHAGEN:

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. For at overgangen til ny eller "stor" avdeling skal gå greit, får barna være på besøk ved flere anledninger, både organisert og spontant. Målet vårt er at barn og foreldre skal slippe en ny innkjøringsperiode for å begynne på ny avdeling. Det er likevel fint om foreldrene kan bruke litt ekstra tid på levering og henting de første dagene.

OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE:

I Rammeplanen står det at barnehagen skal, i samarbeid med foreldrene og skolen, legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til første skole og evt. skolefritidsordning.

Det er utarbeidet en plan for overgang barnehage - skole i Vestre Toten kommune.

Barnehagene og skolene i VTK faste samarbeidsområder/ møtepunkter i forhold til språk.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamiliene er godt koordinert. For at barn og foreldre skal få et best mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner i kommunen.

Ved samarbeid overholdes bestemmelser om taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet regelverk.

Samarbeidspartnere kan være; grunnskolen, barneverntjenesten, helsestasjon, BUP og pedagogisk-psykologisk tjeneste.

BTI (Bedre tverrfaglig innsats) handlingsveileder for Vestre Toten kommune:

Sammen om en trygg oppvekst – bedre tverrfaglig innsats (BTI)

Bedre tverrfaglig innsats (BTI) bygger på FNs barnekonvensjon, grunnloven og kommunens verdier for barn og unge. Basert på grendemøter og samtaler med innbyggere ble det utarbeidet en verdiplakat (2019). Verdiene som innbyggerne ønsker at barn og unge skal bli møtt med, er trygghet, inkludering, respekt og mestring. Disse verdiene er også et grunnlag for arbeidet med BTI-modellen.

Mål for innføring av BTI-modellen, er at gravide, barn, ungdom og familier:

- opplever en helhetlig og koordinert tidlig innsats, uten at det blir brudd i oppfølgingen
- får et godt samordnet kommunalt tjenestetilbud
- opplever brukervedvirkning

Tidlig innsats: BTI- modellen bidrar til å oppdage og følge opp vansker i tidlig alder og tidlig i et risikoforløp. Målet er å sikre at alle barn blir sett og fulgt opp når de har behov for det.

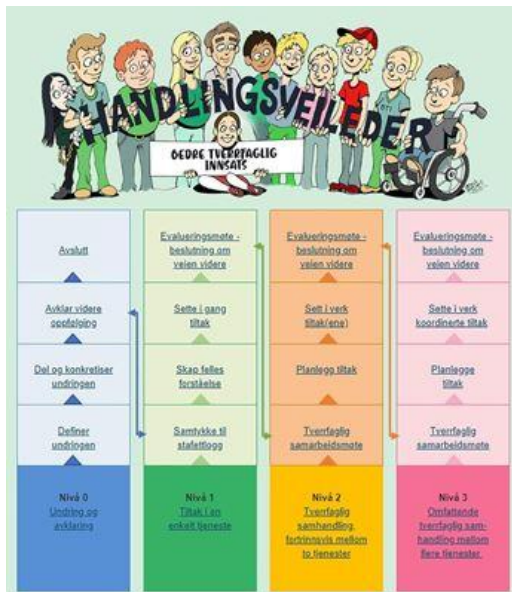
Samordning av tjenestene: Vi ønsker å samordne tjenestene bedre slik at det blir et helhetlig og sammenhengende system mellom ulike tjenester og den som mottar hjelp, for å sikre at det ikke blir brudd i oppfølgingen.

Brukermedvirkning: Det skal legges til rette for at bruker/foresatte raskt kan komme i kontakt med aktuelle tjenester ved undring/bekymring. De som skal motta hjelp må involveres i oppfølgingen tidlig og kunne medvirke som likeverdig partner.

Handlingsveilederen er selve oppskriften på hvordan det skal gås frem:

- i konkrete saker der vi er får en undring/bekymring for en gravid/et barn/en ungdom/en familie.
- når vi setter inn tiltak i en enkelt tjeneste
- i enkel tverrfaglig samhandling
- i omfattende tverrfaglig samhandling

Hvert av trinnene utdyper hva aktiviteten handler om, hvordan den skal utføres og hvem som skal utføre den.

BARN MED SPESIELLE BEHOV:

Barnehagen skal tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. Dette betyr at omsorgen og aktivitetstilbudet må tilpasses hvert enkelt barn og den aktuelle barnegruppen.

For barn som opplever egen barndom vanskelig og konfliktfylt, må barnehagen være sitt ansvar bevisst ved å tilrettelegge for kompensierende tiltak. Tverrfaglig samarbeid med andre hjelpeinstanser vil være riktig.

Barnehagen har et særlig ansvar for å forebygge vansker og å oppdage barn med spesielle behov. For disse barna kan det være aktuelt å gi et spesielt tilrettelagt tilbud.

Tilretteleggingen kan gjelde både sosiale, pedagogiske og/ eller fysiske forhold i barnehagen.

«Akkurat i dag
trenger jeg at du holder hånda mi
sånn som du ville holdt
en spurv som du plukker opp fra snøen som du tror du ser litt liv i
for er du sånn jeg håper
så stiller du pent med meg
helt til jeg er trygg nok til å
plutselig fly min vei
eller bygge reir i håret ditt»

Trygve Skaug

ÅRSPLAN FOR AVDELINGENE:

BARNES MEDVIRKNING:

Vår forståelse av medvirkning er å finne i kapittelet «Medvirkning» tidligere i årsplanen. For at barna skal få oppleve medvirkning i Reinsvoll barnehage, må vi voksne være bevisste og reflekterte i alt samspill med barna, hverandre og med dere foreldre/foresatte.

Uavhengig om barnet går på småbarns- eller storbarnsavdeling, skal retten til medvirkning ivaretas. Det er imidlertid litt forskjell på måten barn uttrykker sine ønsker og behov. Barna på småbarnsavdelingene er i en periode med stor språkutvikling. De uttrykker seg både gjennom verbale utsagn, babling og lyder, og gjennom nonverbale uttrykksformer gjennom kroppsspråk, som peking, mimikk, blikk, nikker eller rister på hodet, samt uttrykk gjennom sinnsstemning og følelser. Ofte kombinerer småbarna både verbale og nonverbale uttrykk, og lar dem utfylle hverandre i sitt forsøk på å gjøre seg forstått. Dette fordrer voksne som er bevisste på å tolke og følge opp barnas ulike uttrykksformer, og lar barnas medvirkning få rom i hverdag.

På de store avdelingene er barns medvirkning enda tydeligere uttrykt verbalt, siden barnas språkutvikling har kommet lenger enn på småbarnsavdelingene. I samlingsstunder og gjennom hverdagen, deltar barna aktivt med forslag til aktiviteter og temaer og er med på å evaluere prosjekter og aktiviteter i ettertid. På stor avdeling vil barns medvirkning komme mer til uttrykk gjennom verbal kommunikasjon og kroppsspråk.

**«Hva er vel bedre enn å kjenne på følelsen av å
glede seg til resten av livet fordi du vet at du kan
påvirke den?»** Jeanette Sjetne

De voksne må blant annet være bevisste på:

- å anerkjenne hvert barn som et subjekt, med rettigheter i forhold til egne meninger, tanker, følelser og opplevelser.
- å sørge for at alle barn blir sett og hørt, og føler trygghet til å tørre og ytre sine meninger og behov.
- å samtale med barna, vise interesse og spille videre på det barnet er opptatt av
- oppmuntre barna til å medvirke i sin egen hverdag og gi dem tilbakemeldinger på at deres stemme er viktig.
- å være tilgjengelige for barna, skape varme og trygghet i samspillet slik at medvirkning blir en naturlig del av hverdagen.
- å sørge for at alle barna opplever at de har en plass i fellesskapet og blir respektert for den de er, slik at de kan være seg selv 100 %.
- sin makt i det asymmetriske forholdet til barna, og påse at barnas behov, meninger og interesser er med på å gjøre barnets hverdag rik og meningsfull.
- å skape rom for medvirkning i alle situasjoner i hverdagen; hente- og bringesituasjoner, måltider, stell, påkledning, samling, lek ute og inne, ulike aktiviteter, bursdag m.m.
- la barns medvirkning være en viktig faktor i vurdering av det pedagogiske innholdet, og legge og eventuelt justere planer ut fra dette.
- være åpne, fleksible og forberedt på endringer i hverdagen.
- at barna er selv eksperter på sine opplevelser, tanker og følelser, og at vi respekterer barna ut ifra dette.
- å lære og kjenne enkeltbarnet og dets ulike uttrykksformer.
- være åpne for barns ulike uttrykk og ønsker. Jo mer verbalt språk barnet har, jo mer klarer de å sette ord på hva de vil, og si sin mening.
- å ta barnas uttrykk på alvor, respondere og følge opp.
- at barna skal bli hørt og oppleve å ha påvirkningsmulighet i valg som får konsekvenser for dem. Medvirkning betyr ikke at man skal la barna bestemme, eller få sin vilje hele tiden, men at vi er fokusert, og villige til å lytte til hva de har å si.

Tiltak for å skape rom for barns medvirkning:

- Ha fokus på å ta hensyn til hverandre, dele og vente på tur – å utvikle barnas evne til å kunne ta andre menneskers perspektiv.
- Dele barna i mindre grupper, og gjennom dette skape tettere voksen – barn kontakt og rom for medvirkning.
- Innrede avdelingen ut fra barnas behov og interesser.
- Ha leker som er udefinerte for barna, slik at barna selv får mulighet til å konstruere, skape og leke ut fra det de ønsker og har behov for.
- Gjøre leker synlige og tilgjengelige, skifte ut leker etter barnas ønsker, behov og interesse.
- Medvirkning skal være tema på personalmøter, avdelingsmøter, ledermøter og planleggingsdager, som en del av å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon. Vi skal utføre jevnlig vurderinger og eventuelt foreta justeringer i våre planer for å sikre barns rett til medvirkning.
Gjennom å lese faglitteratur om tema, skal vi arbeide med å koble sammen teori og praksis for personalet på en forståelig måte.
- La barnas interesser og ønsker være en viktig del av planleggingen av barnehagehverdagen
- La barna få tid og rom til samtale.

Slik vil små- og storbarnsavdelingene jobbe med fokusområdene lek, språk, inkludering og samspill:

Lek: Leken på både storbarn- og småbarnsavdeling skal preges av at barna medvirker og skaper sin egen lek ut fra egen fantasi og de leker og materialer vi tilbyr.

Etter hvert som vi lærer barna og deres interesser å kjenne, kan vi støtte, oppmuntre og legge til rette for at leken kan videreutvikle seg.

Vi fortsetter å utvikle lekemiljøer etter barns behov og interesser både med udefinerte materialer samt med leker som biler, dyr, dukker m.m.

Små barn er kroppslig aktive i leken sin, og er opptatt av å fylle, flytte, tømme og bevege seg rundt i rommet i leken. Vi er derfor bevisste på å dele barnegruppa inn i mindre grupper, slik at barna har god plass til leken. Ved å dele inn i grupper blir det også færre barn og voksne å forholde seg til, som gjør at man får mindre avbrytelser og større mulighet for å konsentrere og fordype seg i leken.

Småbarna er også glade i å ha voksne med seg i leken sin, og søker ofte mye bekreftelse underveis i leken. Barna på storbarn har også behov for voksenstøtte og anerkjennelse, men har også større behov for å tid og rom til å trekke seg litt unna og leke i fred med rollelek og bordaktiviteter. På både småbarn og storbarn er vi opptatt av å leke både inne og ute, i all slags vær.

Språk: Som nevnt tidligere er språket i stor utvikling mens barna går på småbarnsavdeling. For at barna skal kunne medvirke er vi bevisste på hvordan enkeltbarnet kommuniserer og uttrykker sine behov og meninger i hverdagen.

I tillegg til å snakke og undre oss sammen, samt synge og lese bøker, vil vi dette barnehageåret eksperimentere med å jobbe i mindre grupper med utvalgt barnelitteratur for å støtte og styrke barnas språkutvikling.

Språk og språkutvikling handler om mye mer enn ord og grammatikk slik mange kjenner til. Det handler også om lysten til å bruke språket, og lysten kommer når barna blir inspirert.

På storbarnsavdeling vil vi i tillegg til det overnevnte ha enda mer fokus på leseaktiviteter der personalet vil være språklige modeller. Vi vil åpne opp for samtaler omkring tekster og oppfordrer barna til å bruke språket underveis og i etterkant med f.eks prosjektarbeid omkring en tekst eller bildebok.

Personalet skal også være bevisste på at de fungerer som igangsettere til lek gjennom barns uttrykk etter leseaktiviteter. Ved å lage kreative lekemiljøer, slik som nevnt i lek avsnittet, vil barna og leken få utfolde seg, og inspirere barna til å bruke språket aktivt.

Inkludering: Alle skal være inkludert i fellesskapet, uansett alder og utvikling. Vi er bevisste på å sikre at enkeltbarnets beste ivaretas, slik at alle barna føler seg sett og hørt i hverdagen uavhengig av barnets evne til å uttrykke seg.

Vi jobber hver dag med å støtte barna i å utvikle gode evner til å være gode med andre, samt ta hensyn til andre og vente på tur. Dette kan være vanskelig for barna, og spesielt på småbarnsavdeling er det viktig å være til stede og «på gulvet», slik at vi kan observere samspillet mellom barna og veilede der vi ser uheldige samspillsmønstre.

På storbarn tilpasser vi dette ut fra alder og forutsetning. Å dele barna inn i mindre grupper er en måte vi jobber på for å oppnå inkludering, siden det er færre å forholde seg til og voksenkontakten blir mer tilgjengelig for barna.

Allerede på småbarnsavdeling lærer barna å skape, opprettholde og bevare vennskap med andre, og dette anser vi som viktig for å unngå at barn mobber eller blir mobbet.

Samspill: Barna på småbarnsavdeling er opptatt av hverandre og finner stor glede av å være sammen i hverdagen. Fra å sitte litt på siden og observere hverandre, blir de inspirert av hva de andre gjør og hermer etter hverandre. Alt fra å gjøre de samme bevegelser til å si de samme lyder og ord – alt er gøy å gjøre sammen!

Vi er opptatt av at hverdagen skal preges av glede og humor, og at barna skal utvikle sine sosiale evner gjennom positivt samspill. I samspillet med andre skal barna oppleve medvirkning og at deres meninger og ønsker skal få virkning i fellesskapet.

Vi voksne er bevisste på og reflekterer over våre egne tilnærmingsmåter i samspillet med barna, og bruker anerkjennelse som en viktig måte å styrke barnas selvbylde.

På storbarnsavdeling ser vi mye av det samme og jobber på samme måte, samtidig er samspillet i stadig utvikling når det gjelder språklige uttrykk, utholdenhet i lek og gryende vennskap.

Personalet er bevisste på egen rolle i samspill med barn og andre voksne. Vi er også til stede, observerer og støtter barna i lek og sosial samhandling i små og store grupper.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE:

Dere foreldre er viktige samarbeidspartnere for barnehagen og dette gjelder også ved barns medvirkning. For at barns medvirkning skal finne sted er det viktig med god kommunikasjon, ikke bare mellom barn og voksne i barnehagen, men også med foreldrene. Vi må huske at det er foreldrene som kjenner sitt barn best.

Et godt samarbeid basert på tillit, respekt og god kommunikasjon mellom hjem og barnehage, vil legge gode premisser for at deres barn vil kunne få oppleve medvirkning i barnehagen.

Både foreldre og personalet i barnehagen er viktige rollemodeller for barna. Dette betyr at måten vi ser, lytter og følger opp barnas meninger og behov, vil få betydning for om barna utvikler trygghet og mot til å medvirke i fellesskapet.

Samarbeidet om barns medvirkning beror derfor blant annet på:

- at foreldre eller personalet ikke snakker over hodet på barna i hente- og bringesituasjoner, som om de ikke er til stede.
- at dere foreldre informerer om barnets interesser og behov hjemme, slik at personalet får mulighet til å følge opp dette i barnehagen.
- at dere foreldre har forståelse for at de valgene personalet tar på vegne av barnet, er ut fra barnets beste.
- at dere foreldre har forståelse for at personalet har flere enn et barns rett til medvirkning å ta hensyn til og ivareta.

AKTIVITETSPLAN/ TRADISJONER I REINSVOLL BARNEHAGE 2025-2026

AKTIVITET:	DAG:	MERKNADER:
Vennskapsuke	Uke 36	Storbarn (Klatremus og Marihøna)
Brannvernuke	Uke 38	Brannbil kommer
Barnehagens bursdag –22 år!	Torsdag 25.september	Feiring internt!
Foreldremøte	Onsdag 24.september	Felles del først for hele barnehagen og avdelingsvis etterpå.
Høstfest og FN-dag	Onsdag 22. oktober	Klatremus og Knerten. Vi selger suppe og kunst til inntekt for SOS barnebyer.
Høstfest og FN-dag	Torsdag 23. oktober	Marihøna og Nøtteliten. Vi selger suppe og kunst til inntekt for SOS barnebyer.
Adventsstunder	Desember	
Julebord for barn og foreldre	Onsdag 3. desember Torsdag 4. desember	Marihøna og Knerten Klatremus og Nøtteliten
Luciafeiring	Fredag 12. desember	Førskolebarna er Luciaer og går Luciatog om morgenen. Foreldre er invitert på kaffe og lussekatter.
Nissefest	Torsdag 18.desember	Alle barn i barnehagen er invitert (dagtid).
Fastelavn	Fredag 13. februar	Vi spiser boller og koser oss.
Karneval	Torsdag 19. februar	Alle barna er invitert
Vinteraktivitetsdag	Febr./ mars	Alle barna er invitert.
Påskelunch	Uke13	Avdelingsvis på dagtid for barn og ansatte
Årsmøte/ foreldremøte	Tors. 16. april	Årsmøte først og foreldremøte etterpå.
Sommertur for førskolebarna	Mai	
Besøksdager for nye barn	Mai/ juni	
Foreldremøte for helt nye foreldre i barnehagen	Juni	
Kosekveld i barnehagen for førskolebarna	Juni	
Barnas kulturdag på Stenberg	Juni	Klatremus og Marihøna
Sommerfest for barn, søsken, foreldre og ansatte	Juni	Foreldrene til 2020-barna arrangerer sommerfest med grilling, underholdning og utdeling av permer til førskolebarna.

Rammeplanens 7 fagområder

«Rammeplan for barnehager» beskriver barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen gir styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Der står det bl. annet om de 7 fagområder vi skal jobbe med, og hva det er viktig å legge som grunnlag. Dette vil være fagområder som barna vil møte igjen som fag i skolen.

Klatremus og Marihøna 2025-2026

Fagområde	Slik jobber vi med fagområdet:	Mål for arbeidet med fagområdet:
KOMMUNIKASJON, TEKST OG SPRÅK 	Språket brukes mye i hverdagen, både verbalt og gjennom kroppsspråk. Tidlig og god språkstimulering er viktig i barnehagealder. Derfor må vi, uavhengig av om barnet snakker mye eller lite, være bevisste på å bruke språket gjennom å lytte, benevne, forklare og samtale med barna. Vi skal invitere til ulike typer samtale der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflekterer og stille spørsmål. Vi legger til rette for god frilek og rollelek, og er tilgjengelige for veiledning og støtte når barna trenger det. Vi vil også ha bøker tilgjengelig for barna og bruke sang og rim/ regler i hverdagen.	Barna skal: - Få bruke språket sitt aktivt i hverdagen til å skape relasjoner til andre barn og voksne - Få bruke språk til å delta i lek og som redskap til å løse konflikter - Få uttrykke sine følelser, tanker, behov og meninger til tilstedeværende og lyttende voksne - Få videreutvikle sitt ordforråd og sin begreps- og språkforståelse - Ha voksne rundt seg som er gode språklige forbilder - Bli møtt og stimulert når de viser glede og interesse for bokstaver og tall, og for hvordan bokstaver og tall kan brukes - Få kjennskap til og oppleve glede ved bruk av bøker, eventyr, sang og rim/ regler

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE 	Vi legger til rette for varierte fysiske aktiviteter ute og inne, og oppmunttrer til en balanse mellom fin- og grovmotorisk aktivitet. Vi gir også mulighet for at de som ønsker ro rundt seg har mulighet til det, gjennom organisering av rom og bevisstgjøring om stemmebruk inne. Vi organiserer hverdagen slik at de voksne kan være mest mulig til stede der barna er, slik at vi har umiddelbar mulighet til å støtte og veilede når noen trenger det. Vi gir mulighet for selvstendighetstrening til av- og påkledning i garderoben. Vi lar også barna ordne opp i konflikter og mestre motgang uten inngripen når dette er naturlig, men vi er bevisste på å følge opp episoder og mønstre der barn opplever krenkelser eller mobbing. Det er viktig at vi snakker med barna om maten vi spiser og gir dem innsikt i hvordan den blir tilberedt og servert. Det oppmuntres til å smake og spise opp, men det respekteres at barna er ferdige med å smake/er mette.	Barna skal: - Oppleve bevegelsesglede i lek inne og ute året rundt - Gis mulighet til varierte fysiske aktiviteter med ulik grad av utfordring og risiko, både i samspill med andre og på egenhånd - Oppleve å mestre fysiske aktiviteter, noe som er veldig viktig for lek, samspill, selvfølelse og identitet - Få rom og tid til rolig aktivitet og hvile på lik linje med grovmotorisk aktivitet og samspill - Ha bevisste voksne rundt seg som aktivt og interessert hjelper barna gjennom konflikter og vanskelige situasjoner, men som samtidig jobber for at barna skal bli rustet for livet - Få støtte i å mestre motgang, håndtere konflikter og utfordringer, og få erfaring med egne og andres følelser og grenser - Oppleve at måltider er trygge stunder i hverdagen som legger grunnlag for et positivt forhold til mat og spising
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET 	Vi legger til rette for at barna får mulighet og erfaring med ulike uttrykksformer som kunst, musikk, dans, drama, språk og litteratur, ofte gjennom smågrupper og samling, men også når det er et ønske og en mulighet i hverdagen. Vi er bevisste på barnas eierskap og verdien av egne uttrykk, det er ingen uttrykk eller løsninger som er «feil».	Barna skal: - Få tilgang til rom, byggemateriell og materiell som stimulerer deres fantasi, kreativitet, tenkning og skaperglede - Oppleve at de voksne anerkjenner og støtter deres interesser og kreative uttrykk, og legger til å rette for kreativ aktivitet som betyr mye for dem - Få mulighet til å bruke kunst og kreativitet til å bearbeide inntrykk og følelser

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI 	Vi har fokus på å bruke naturen under alle forhold og årstider. Vi ønsker at alle barna skal få gode tur- og friluftsopplevelser, ut ifra deres alder og forutsetninger. Vi er lydhøre for hva barna interesserer seg for og undrer seg over, og legger dette som grunnlag for hva vi planlegger og har som tema. Vi bruker bl. annet iPad sammen med barna for å finne ut av ting de lurer på og oppdage nye ting å undre seg over. Vi har fokus på å bevisstgjøre barna om hvordan vi tar vare på naturen, og hvordan dyra lever og hvordan vi behandler dem best mulig. Førskolegruppa er på tur til Teknisk museum på våren før de starter på skolen, der de får utforske og undre seg. Dette pleier å være et stort høydepunkt.	Barna skal: - Utvikle respekt for naturen - Oppleve naturen som en arena for lek og læring - Få mulighet og oppmuntring til å oppleve og utforske naturen året rundt - Møtes på det som engasjerer og interesserer dem i deres møte med natur og årstider
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI 	Sosiale ferdigheter- sosial kompetanse er det viktigste vi kan stimulere og utvikle hos barna i barnehagen. Dette skjer i lek og samspill med andre barn og med bevisste og støttende voksne. Det er viktig at vi gir muligheter for undring, tenkning og gode samtaler, og vi møter barnas spørsmål med respekt. Vi må la barna trene på sosiale spilleregler som konflikthåndtering og turtaking, noe vi legger til rette for ved å gi god tid til frilek og sosialt samspill mellom barna. De voksne må være gode rollemodeller, og vise gode verdier og holdninger i møte med barn, kolleger og foreldre.	Barna skal: - Møte voksne som er gode rollemodeller for hvordan man behandler, snakker med og om andre barn og voksne - Møte voksne som er bevisste sine verdier og holdninger og sin rolle som forbilde - Få forståelse og respekt for at alle er forskjellige, at vi føler forskjellige ting og tar ulike valg ut fra dette - Bli møtt på spørsmål/utfordringer de interesserer seg for og undrer seg over der de er akkurat nå - Oppleve at det er lov å være uenig uten at det oppfattes som ulydighet

NÆRMILJØ OG SAMFUNN 	Personalet har ansvar for å lage et godt og inkluderende miljø i barnehagen. Vi vil at barna skal føle at de er del av et fellesskap og at de alle har en stemme, liten og stor. Vi gjør ting sammen, som samling, sangstunder og måltider, og de voksne må være gode rollemodeller for hvordan man skaper gode situasjoner. Det er viktig at alle føler seg inkludert og har en plass i gruppa. Vi voksne er lydhøre og interesserte når barna forteller om familie, interesser og hva de har gjort i helg/ferie, da vi vet at det betyr mye for barnets identitet og selvfølelse. Etter hvert utforsker vi nærmiljøet, ut ifra alder og forutsetninger, til dette bruker vi smågrupper og førskolegruppa. Førskolen har eget opplegg om trafikk på våren før de starter på skolen, og er også mye på turer til skolens nærmiljø det siste året.	Barna skal: - Oppleve tilhørighet og fellesskap på avdelingen og i barnehagen - Møte voksne som er trygge, rettferdige og demokratiske, og som samtidig tar vare på den enkeltes behov akkurat nå - Møte voksne som legger til rette for at barna skal oppleve og bevare vennskap - Møte voksne som viser interesse for det barna er opptatt av og forteller om - Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet. - Bli kjent med uteområdet i barnehagen, og nærmiljøet rundt, som idrettspark, fotballbane, skole, skogen osv - Få kunnskap om og erfaring med trafikk, spesielt i førskolegruppa
ANTALL, ROM OG FORM 	Dette fagområdet inkluderer mye vi gjør og sier i det daglige som å gjenkjenne objekter etter form og farge og antall. Vi bruker matematiske begreper bevisst der det er naturlig og praktisk, som når vi dekker bord (hvor mange kopper), kle på dukker (er denne for stor?), ute på tur (telling) og rydding (sortering). Førskolen har også eget opplegg for å få erfaring med begreper som de vil få bruk for i lese- og skriveopplæring, som øverst/nederst, lang/kort, rett/buet, vannrett/loddrett/skrå osv.	Barna skal: - Ha tilgang til spill og lekemateriell som stimulerer til telling, sortering og konstruering - Møte aktive og bevisste voksne som bruker matematiske begreper der det er naturlig - Få tilpassede oppgaver og utfordringer, spesielt i førskolegruppa, som de må bruke matematisk kunnskap for å løse

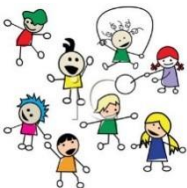
Nøtteliten og Knerten 2025-2026

For barnehageåret 2025-2026 ønsker småbarnsavdelingene Nøtteliten og Knerten og ha fokus på et tett samarbeid med grupper på tvers av avdelingene. Vi ser at barna viser stor interesse for hverandre, og at disse gruppene gjør at barna tar mer kontakt med hverandre i lek ute og inne. Det bidrar til flere relasjoner, felles opplevelser og muligheter for vennskap. Gruppene skal gjennomføres en fast dag i uka.

For de yngste barna vil vi i all hovedsak legge opp til aktiviteter som stimulerer sansene og ivaretar de yngste barnas behov for kroppslig lek. Disse gruppene vil foregå både på tvers av avdelingene og innad på egen avdeling. Dette er aktiviteter som skaper fellesskap og inkluderer alle barna uavhengig av alder og kjønn, og som treffer nettopp de yngste barnas måte å kommunisere med hverandre på. Med de eldste barna vil gruppene stort sett foregå utendørs og på turer i nærområdet vårt.

Fagområde	Slike jobber vi med fagområdet:	Mål for arbeidet med fagområdet:
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST 	I barnehagen bruker vi språket vårt aktivt gjennom hele dagen. Små barn kommuniserer på flere måter; gjennom verbale utsagn og lyder og gjennom kroppsspråket sitt. Enten barnet snakker mye eller lite, så er vi bevisste på å lese, lytte og tolke de ulike uttrykksmåtene de bruker for å kommunisere og ytre sine behov og meninger. Vi er også bevisste på å være språklige forbilder gjennom å benevne, lytte, forklare og være samtalepartnere for barna, slik at deres språk hele tiden skal stimuleres og videreutvikle seg.	Barna skal: - få bruke språket sitt aktivt i hverdagen til å skape relasjoner til andre barn og voksne. - få uttrykke sine følelser, tanker, behov og meninger på ulike måter - medvirke i egen hverdag - få videreutvikle sitt ordforråd og begreps- og språkforståelse - få oppleve glede og spenning ved høytlesning, fortelling, regler og rim, sang og samtale - ha tilgang til bøker, bytte dem ut jevnlig etter barnas interesser, tema/årstid o.l. - oppleve å være en del av et språklig stimulerende miljø, med fokus på godt og meningsfylt samspill med andre barn og voksne - ha voksne rundt seg som er språklige forbilder for dem

**KROPP,
BEVEGELSE, MAT
OG HELSE**

Små barn er aktive, og all bevegelse er med på å gjøre dem sterkere og tryggere på seg selv og sin kropp. Det er gjennom å bruke kroppen sin man får erfaringer om alt kroppen kan brukes til!

I barnehagen skal vi derfor legge til rette for at barna skal få motoriske utfordringer og mestringsopplevelser både inne og ute.

Vi kommer til å bruke mye musikk, dans og rytme som metode for å holde oss aktive, spre bevegelsesglede og skape felles, sosiale opplevelser og erfaringer sammen.

Dette er metoder de aller fleste barn liker og mestrer godt, og som er inkluderende slik at alle føler seg som en del av fellesskapet. Vi skal legge til rette for en aktiv og morsom hverdag, med kroppen som verktøy til glede og mestring!

Barnehagen er opptatt av sunne og gode matvaner som grunnlag for god helse. Vi er opptatt av å ha gode holdninger til mat og gi barna gode måltidsopplevelser. God hygiene er også en del av å ta vare på egen kropp, og vi har fokus på å tilegne oss gode vaner for hygiene også på småbarnsavdeling.

Vi er også opptatt av å skape et godt psykisk miljø, hvor alle kan være seg selv, tørre å kjenne på egne grenser, ta hensyn til andre rundt seg og kjenne på fellesskapsfølelsen på avdelingen og i barnehagen. Det er viktig å ha det godt med seg selv og de rundt seg og hos oss skal alle barna kjenne på at de blir respektert og møtt på en måte som ivaretar selvfølelsen og synet på seg selv som viktig for fellesskapet.

Barna skal:

- få oppleve bevegelsesglede i lek inne og ute året rundt
- få oppleve mestring ut fra egne forutsetninger
- få kjennskap til sine egne behov
- utvikle bevissthet og respekt for egne og andres grenser
- utvikle gode vaner for god hygiene
- få smake på ulik mat
- ha voksne som er aktivt og engasjert tilstedeværende, og som støtter og utfordrer dem i sin utvikling
- delta i lek ute og inne og få gå på turer i nærmiljøet, samt mestre ulikt terreng året rundt.
- gjennom forming, musikk, sang og dans bli kjent med sin egen kropp og få en positiv selvoppfatning.
- utfolde seg med både grov- og finmotoriske aktiviteter, inne og ute.
- medvirkning i mat- og måltidsituasjoner.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET 	Barn er glad i å skape og barnehagen skal legge til rette for at de skal kunne uttrykke seg gjennom å bruke sin kreativitet og fantasi. Gjennom ulike former for kreative aktiviteter, skal barn få bruke sine kreative evner og glede seg over egen mestring. Vi er også opptatt av å formidle den norske barnekulturen gjennom bruk av tradisjonelle eventyr, sanger, rim og regler.	Barna skal: - få estetiske erfaringer gjennom ulike skapende uttrykksformer - oppleve medvirkning, glede og mestring ved å bruke egne evner til å skape - ha voksne som anerkjenner, støtter, samtaler om og er oppmerksomme på barnas uttrykksformer - delta på ulike formingsaktiviteter relatert til tema, høytider og årstidene - kjenne på ulikt formingsmateriell, bruke fingrene og føttene for å bruke sansene til å kjenne på ulike underlag. - ta i bruk sin fantasi, kreativitet, tenkning og skaperglede.
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI 	Vi benytter oss av naturen og skogen rundt barnehagen og gleder oss over hva naturen har å by på, uansett årstid. Sammen med barna undrer vi oss over forandringene i naturen ettersom årstidene skifter – alle har de utrolig mye spennende å by på! Vi har også fokus på å være bevisst på hvordan vi bruker naturen på en god måte – hva hører til i naturen og hva hører ikke til i naturen?	Barna skal: - bli glade i å være ute, både innenfor barnehagens uteområde og i naturen utenfor gjerdet - oppleve naturen som en arena for lek og læring - få et mangfold av naturopplevelser året rundt - utvikle respekt for naturen og alt som vokser og lever i den - bli kjent med dyreliv i naturen - ha voksne som legger til rette for naturopplevelser, som undrer seg sammen med dem og som er gode forbilder.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI 	Verden er stor og barn har mange spørsmål om hvorfor ting er som de er. I barnehagen skal barna oppleve å ha voksne som er til stede og svarer på det barna lurer på. Vi er opptatt av å undre oss sammen med barna og prøve å løse små mysterier barna møter på. Vi skal også lære forskjellen på rett og galt, ta vare på hverandre, se saken fra den andres synspunkt og på denne måten få respekt for hverandre og kjenne på at vi er forskjellige. Sosial kompetanse tilegnes i samspillet med andre og vi støtter og veileder barn i evner som å dele, vente på tur og ta hensyn til andre rundt oss.	Barna skal: - utvikle interesser for hverandre og lære seg å respektere og sette pris på at vi er ulike. - opplever undring som en måte å bli bedre kjent med seg selv, andre og verden på. - ha voksne som undrer seg sammen med dem og støtter dem gjennom sin aktive tilstedeværelse, interesse og engasjement - ha voksne rundt seg som er bevisste sin rolle som forbilde, med gode verdier og holdninger - få erfaringer rundt det å være sosiale individer i et inkluderende fellesskap og utvikle sin sosiale kompetanse i samspill med andre - knytte vennskapsbånd, både på og utenfor avdelingen
NÆRMILJØ OG SAMFUNN 	Vi er alle en del av samfunnet, og i vårt tilfelle så er nærmiljøet til barnehagen her på Reinsvoll. Vi har fokus på at barna skal oppleve gleden av å være en del av et inkluderende fellesskap, både på avdelingen, i barnehagen og på stedet vi bor. I barnehagen skal barna oppleve at de er unike, gode nok som de er, at deres bidrag i fellesskapet er viktig og at vi jobber for å fremme inkludering i barnehagen. Barnehagen er også et demokratisk samfunn og vi legger til rette for at alle barn skal få medvirke i sin egen barnehagehverdag.	Barna skal: - bli kjent med og ferdes i nærmiljøet i og rundt barnehagen - oppleve tilhørighet til avdelingen og barnehagen - oppmuntres til å medvirke i egen hverdag - utvikle tillit til deltakelse i «samfunnet» i barnehagen - få erfaring med å være i et demokratisk samfunn - ha voksne som er trygge, forståelsesfulle, demokratiske og rettfærdige forbilder, slik at barna får tillit til å kunne være seg selv og tørre å ytre sine egne meninger - oppleve at egen deltakelse og påvirkning, samt samarbeid med andre, bidrar til at det er godt å være en del av fellesskapet - erfare at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap - oppleve gleden av å danne og opprettholde vennskap, samt hva det vil si å være en venn og å ha venner

**ANTALL, ROM OG
FORM**

Allerede på småbarnsavdeling begynner barna å interessere seg for tall, former, farger m.m. Vi er opptatt av å være til stede i hverdagen, undre oss sammen, veilede og støtte barna, slik at de får utforsket små mysterier og tilegnet seg ny kunnskap og erfaringer. Tall og former skal henge synlig på avdelingen og vi bruker matematiske begreper naturlig i hverdagen (bak, foran, stor, liten, lang, kort o.l.)

Barna skal:

- på en naturlig og lekende måte tilegne seg erfaringer og kunnskap om tall, telling, former, sortering og andre matematiske fenomener, tilpasset alder og modning
- få undre seg, stille spørsmål og søke løsninger
- bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- ha voksne som inspirerer, støtter og stimulerer barnas måte å undre seg over temaer innenfor fagområdet
- få kjennskap til telling ved bruk av rim og regler og oppleve gleden over å utforske og leke med tall og former
- få kjennskap til ulike geometriske former i leken og hverdagen.